

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

RPO-499897-IV/05/MO

00-090 Warszawa Teł. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Warszawa,

25. VIII. 2016

Pan

Krzysztof Kwiatkowski

Minister Sprawiedliwości

Szanowny Panie Ministrze,

Do Rzecznika Praw Obywatelskich napływają wnioski dotyczące regulacji prawnych w przedmiocie postępowania dyscyplinarnego w stosunku do osób wykonujących niektóre zawody prawnicze, między innymi komorników.

Rzecznik dostrzegł, że obecnie obowiązujące przepisy - a w szczególności ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. z 2006 r., Nr 167, poz. 1191 z późn. zmian.) nie nadają pokrzywdzonemu, czyli osobie, której dobra zostały bezpośrednio naruszone nieprawidłowym działaniem komornika, przymiotu strony w postępowaniu dyscyplinarnym przeciwko temu komornikowi. Zgodnie bowiem z art. 75f ustawy komorniczej, stronami postępowania dyscyplinarnego są wyłącznie „publiczny” wnioskodawca (wskazany w art. 74 ust. 1 ustawy) oraz obwiniony. Sytuacja nie zmienia się również nawet wtedy, gdy w rzeczywistości dane postępowanie dyscyplinarne zostało wszczęte tylko i wyłącznie dzięki aktywności pokrzywdzonego i jego interwencjom u prezesa sądu rejonowego sprawującego ogólny nadzór nad komornikami danego rewiru. Podmiot, który nie uzyskał statusu strony, co do zasady nie może w tym postępowaniu uczestniczyć, nie ma wglądu w jego akta, nie jest mu też udostępniane uzasadnienie konkretnego orzeczenia (art. 156 i n. kodeksu postępowania karnego w związku z art. 75 ust. 4 ustawy komorniczej), oczywiście nie przysługują mu też środki zaskarżenia.

Faktem jest, iż z formalnego punktu widzenia, znajomość np. pełnego tekstu uzasadnienia orzeczenia dyscyplinarnego nie jest konieczna do tego, by móc wystąpić przeciwko komornikowi z ewentualnym powództwem odszkodowawczym na podstawie art. 23 cytowanej ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Zgodnie z tym przepisem, komornik (a także jego zastępca) jest obowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie lub

zaniechanie przy wykonywaniu czynności. Odpowiedzialność solidarną w tym zakresie ponosi również Skarb Państwa (art. 23 ust. 3 ustawy).

Pomimo jednak tego, że dyscyplinarne skazanie nie jest warunkiem dochodzenia np. przez wierzyciela roszczeń odszkodowawczych przed sądem cywilnym (nie ma charakteru tzw. prejudykату), to tego rodzaju orzeczenie stanowi znaczne ułatwienie dla strony, poszkodowanej przecież niezgodnym z prawem działaniem funkcjonariusza publicznego. Wzmocnienie uprawnień procesowych pokrzywdzonego zapewni zatem pełniejszą realizację jego praw wynikających z art. 77 ust. 1 Konstytucji RP.

Nie można też pominąć tego, iż przepisy regulujące postępowanie dyscyplinarne w stosunku np. do adwokatów, radców prawnych czy lekarzy, wyraźnie przyznają status strony osobom pokrzywdzonym działaniami osób wykonujących ww. zawody (tak wyraźnie: art. 93 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (Dz.U. z 2009 roku, Nr 146, poz. 1188 z późn. zmian.), art. 68 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2010 roku, Nr 10, poz. 65 z późn. zmian.) czy art. 56 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 roku o izbach lekarskich (Dz.U. Nr 219, poz. 1708 z późn. zmian.).

W ocenie Rzecznika, regulacja dotycząca postępowania dyscyplinarnego wobec komorników sądowych powinna zostać znowelizowana, w taki sposób, by umożliwić osobom pokrzywdzonym niezgodnym z prawem działaniem komornika uczestnictwo w postępowaniu dyscyplinarnym przeciwko temu komornikowi. Tego rodzaju zmiana oczywiście ułatwiłaby pokrzywdzonemu ochronę jego praw, w szczególności dochodzenie roszczeń odszkodowawczych. Poza tym, nastąpiłaby również synchronizacja przepisów regulujących postępowania dyscyplinarne w stosunku do przedstawicieli innych zawodów. W ocenie Rzecznika brak bowiem uzasadnienia dla zróżnicowania sytuacji prawnej osób pokrzywdzonych działaniem komornika - co istotnie może być szczególnie dotkliwe - w stosunku do sytuacji tych osób, które zarzucają naruszenie prawa np. adwokatowi czy radcy prawnemu.

W związku z powyższym Rzecznik Praw Obywatelskich na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz.U. z 2001 roku, Nr 14, poz. 147 z późn. zmian.) wnosi o rozważenie podjęcia odpowiednich prac legislacyjnych zmierzających do zmiany przepisów regulujących postępowanie dyscyplinarne przeciwko komornikowi poprzez nadanie statusu strony także osobie pokrzywdzonej niezgodnym z prawem działaniem komornika.

Łeone Wynery szczenku

Żeue Jips...